

Behovet av utrymmen i Johannes församling 2024 och framöver

Församlingsrådet i Johannes församling 13.02.2023

§ 24

216/03.01.02/2023

Föredragande Kyrkoherde, Johannes församling Westerlund Johan

Beslutsförslag

(Beredningsutskottet)

- 1) Johannes församling meddelar fastighetsbyrån att vi år 2024 använder samma utrymmen som 2023.
- 2) Planeringen av en process för medlemshörande på hela församlingens område inleds.
- 3) Kyrkoherden startar i samarbete med församlingsrådet en strategiprocess.
- 4) Ekonomiutskottet gör en utredning över de ekonomiska förutsättningarna och vilka åtgärder som på lång sikt behövs för att trygga verksamheten
- 5) Johannes församlings medlemmar i GKF och GKR följer noggrant med utredningen om landmärkeskyrkorna.

Beslut

Församlingsrådet beslöt:

- 1) Johannes församling meddelar fastighetsbyrån att vi år 2024 använder samma utrymmen som 2023.
- 2) Planeringen av en process för medlemshörande på hela församlingens område inleds.
- 3) Kyrkoherden startar i samarbete med församlingsrådet en strategiprocess.
- 4) Ekonomiutskottet gör en utredning över de ekonomiska förutsättningarna och vilka åtgärder som på lång sikt behövs för att trygga verksamheten. Därtill kartlägger ekonomiutskottet möjligheten att hyra ut en del av församlingens utrymmen för att få in hyresinkomster för att balansera ekonomin.
- 5) Johannes församlingsråd följer noggrant med utredningen om landmärkeskyrkorna.

Redogörelse

Johannes församling ska årligen i februari definiera sitt behov av verksamhetsutrymmen för följande år. Samfälligheten har tillställt oss tre dokument där nuläget presenteras samt hur systemet med interna hyror är uppbyggt.

Frågan om utrymmen är helt central med tanke på församlingens framtid. Den återverkar i hög grad på församlingens ekonomi, verksamhetsförutsättningar (t.ex. gällande regional närvaro på församlingens område eller utvecklande av verksamhet på lång sikt), relation till samfälligheten och de finskspråkiga församlingar som verkar på samma område.

Basfakta om våra utrymmen

Johannes församling har utrymmen i fyra olika fastigheter. Det är

Johanneskyrkan på Högbergsgatan 12. Den är församlingens huvudkyrka. Den består av kyrksalen samt en del tillhörande utrymmen, främst kryptan i nedre våningen där småskalig verksamhet såsom kyrkkaffen och mindre förrättningar kan hållas.

Johanneskyrkan har nyligen genomgått en dyr fasadrenovering som för med sig att hyrorna för kyrkan stiger kraftigt.

Den interna hyran för Johanneskyrkan 2022 är **411 669 €**. Som en följd av den omfattande fasadrenovering som nyligen gjorts på kyrkan kommer hyran för kyrkan att stiga så att den 2024 beräknas vara **541 529 €** samt 2025 **725 464 €**. Efter det kommer hyran att hållas i stort sett på den nivån ifall inte GKF fattar nya beslut om hyrorna. I hyrorna är också inräknat kostnaderna för ett nytt kapellutrymme bakom predikstolen. Detta kommer att förverkligas under 2023.

En utredning om hur de församlingar som har landmärkeskyrkor kunde stödas görs av ekonomikontoret. Utfallet av den utredningen är ännu helt öppen, och det är viktigt att arbetet noggrant följs med och att den orättvisa fördelningen av kostnader hela tiden finns med i diskussionerna.

Johanneskyrkan innebär för Johannes församling en stark koncentration till församlingens södra område där kyrkan och den intilliggande Högbergsgården befinner sig. Avståndet från t.ex. Arabiastranden, Böle eller Drumsö uppfattas av många som långt. Kyrkan ligger visserligen centralt belägen med tanke på kommunikationer, men ändå lite på sidan av det absoluta kärncentrum.

Om församlingsrådet beslutar sig för att avstå från Johanneskyrkan innebär det att kostnaderna går över på fastighetsbyrån som samtidigt får ansvaret för hur kyrkan används och utvecklas. Via fastighetsbyrån kan konsertverksamhet, turistverksamhet och annan verksamhet som har tydlig kommersiell profil utvecklas på ett annat sätt än församlingen klarar av. Samtidigt bör populariteten av Johanneskyrkan som förrättningskyrka, i synnerhet då vigselkyrka, beaktas. Ett sätt att komma framåt på den linjen är att församlingsrådet gör en framställan till Gemensamma kyrkorådet och initierar en större diskussion om hur Johanneskyrkan bäst förvaltas och används.

De gemensamma tjänsterna står också inför stora inbesparingskrav och någon större beredskap att sig an denna uppgift finns knappast.

Ifall Johanneskyrkan inte längre finns kvar i församlingens disposition behöver församlingens verksamhet i hög grad planeras om. En modell som har nämnts är att församlingen kunde verka mer decentraliserat. Ifall vi går in för någonting sådant krävs en omfattande strategisk-operativ diskussion och förhandling med de finska församlingarna som har utrymmen på samma område. Också andra aktörer som har utrymmen kan inkluderas i en sådan process.

Högbergsgården på Högbergsgatan 10 är församlingens huvudsakliga församlingshem och kansli. Högbergssalen, körsalen, ett kök och lite arbetsutrymmen finns i andra våningen. I första våningen finns mot gatan pastorskansliet, arbetspunkter och samtalsrum samt mot gården ett verksamhetsutrymme som går under benämningen Hörnan med tillhörande kök, mötesrum, lektrum och diakonikansli. En studio för inspelning och ljudhantering som för närvarande är under service finns också på Hörnans sida.

Högbergsgårdens interna hyra är totalt **97 682 €** år 2023 och beräknas vara **107 000 €** år 2024 och **108 000 €** 2025.

Högbergsgården ligger invid Johanneskyrkan och många synergieffekter mellan dessa finns. Regionalt finns församlingen via dessa starkt närvarande de södra stadsdelarna.

Om församlingsrådet beslutar att skära ned kostnaderna för Högbergsgården finns det olika alternativ. Utrymmena är uppdelade i tre separata helheter som var för sig tekniskt kan kopplas lös från församlingens verksamhet.

S:t Jacobs kyrka och församlingshem på Drumsö består av en kyrka, en församlingssal i nedre våningen. Där firas gudstjänster och andakter varje vecka, vidare hålls olika kretsar och samlingar och en del kvällsprogram. S:t Jacobskören övar i församlingssalen. I övre våningen finns utrymmen för småbarnspedagogik som främst används av församlingens eftis.

S:t Jacob har nyligen genomgått en stor grundlig renovering och är i ypperligt skick med modern teknik och ändamålsenliga utrymmen. Renoveringen för dock med sig att hyran för utrymmena stiger kraftigt.

Den interna hyran för S:t Jacob är **87 477 €** år 2022 och beräknas vara **115 547 €** år 2024 samt **202 261 €** år 2025.

Om församlingsrådet går in för att avstå från S:t Jacob är det möjligt att förhandla om fortsatt verksamhet på Drumsö i den finska församlingens utrymmen.

Eventuella nya utrymmen

Ifall församlingsrådet går in för att organisera verksamheten mera utspritt på församlingens område behöver omfattande diskussioner med utomstående parter föras. Alla församlingar i samfälligheten är tvingade att göra inbesparingar så beredskapen att diskutera samarbete är stor. Att nu uppskatta kostnader för sådana avtal är dock svårt eftersom det inte finns färdiga modeller och verksamhetens omfattning inte är genomtänkt.

På församlingens område finns flera kyrkobyggnader som i olika utsträckning säkert kan stå till förfogande. Dessa är t.ex. Gamla kyrkan, Tölö kyrka, Berghälls kyrka och Pauluskyrkan. I Tripla, på Busholmen och i Kampens kapell kan också finns möjligheter.

En omställning av verksamheten där vi avslutar vår närvaro i en känd kyrkobyggnad med tillhörande församlingsutrymmen också stora omställningar i verksamheten. Att planera och genomföra sådana går inte på nolltid. Faktum är också att arbetet med att motivera personalen kräver tid och energi.

Alla dessa förslag är mer eller mindre knutna till strategiska linjeval för församlingen. En strategiprocess är därför påkallad, i synnerhet som församlingsrådet nu är alldeles i början av sin mandatperiod.

Därtill behövs goda ekonomiska kalkyler som beaktar församlingens ekonomi som helhet, inklusive personalkostnader.

Vägen framåt

På basen av allt detta är det inte ansvarsfullt att i detta skede göra definitiva beslut. Istället bör församlingsrådet ta fram de fakta som krävs för att nästa år kunna göra ett beslut som är förankrat i en strategi och en plan för balansering av församlingens ekonomi.

Barnkonsekvensanalys

- Ett beslut om att behålla utrymmena i S:t Jacob för året 2024 innebär ytterligare underskott på 115 547€ vilket motsvarar 2-3 medarbetares löner, oavsett vilka medarbetare som drabbas av nedskärningar berör detta barn- och ungdomsverksamheten eftersom alla medarbetare redan arbetar vid gränsen av sin förmåga.
- Om beslutet blir att avstå från S:t Jacob påverkas möjligheten till småbarnsverksamhet, familjeklubbar och eftis. Ett samarbete med den finska församlingen leder sannolikt till att vår församling som den mindre aktören får nöja sig med mindre populära tider och utrymmen alternativt betala kännbar hyra.
- Om Högbergsgårdens utrymmen lämnas personalen utan gemensamma arbets- och samlingsutrymmen vilket minskar synergieffekterna mellan sektorerna. Yttermera mister sektor lärande utrymmen för familjeklubbar, eftis och klubbar för mellanstadiebarnen.

- Om Johanneskyrkan lämnas mister verksamheten utrymmen för nallegudstjänster (4 ggr/år) samt konfirmationsgudstjänster (2-3 gg/år).